

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 258

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 2D 1932

LETO XXXIV—VOL. XXXIV

120,000 ljudi odvisno od podpore. Potrebna so takoj nova sredstva.

Ob koncu tega leta se bo prenehal pobirati od davkoplačevalcev v Clevelandu dvojni davek, ker poteče postavna doba, ko se sme ta davek pobirati. Eden davek znaša 70 centov od vsake \$1000 vrednosti, drugi pa 60 centov, skupaj torej \$1.30 od \$1000 vrednosti. Ako je bilo vaše posestvo, recimo, cenjeno na \$8000, ste plačali tega posebnega dvojnega davka \$3.90 na leto. Po novem letu ta davek odpade in se ne bo pobiral več.

Namesto tega dvojnega davka pa bo volivcem 8. novembra predložen predlog za nov davek, ki bi znašal \$1.00 od \$1000 davčne vrednosti. Torej če je vaše posestvo vredno \$3000, bi plačali letno \$3.00 tega davka, dočim ste dosedaj plačevali \$3.90, torej se vedno manjši davek kot sedaj, četudi je novi predlog sprejet.

Ta novi davek je absolutno potreben, ako hoče mesto plačevati svoje stroške. Ako ta davek ne bo sprejet od volivcev, tedaj bo znašala skupna

svota za mestne upravne stroške le \$6,250,000, ali polovico manj, kot je znašala v letu 1930. Od 0.7 in 0.6 dosedanjih davkov je dobivalo mesto v letu 1929 in 1930 na leto \$2,460,000, sedaj pa le \$1,500,000. Ako ljudje 8. novembra glasujejo za novi davek, dobi mesto od njega \$1,200,000 na leto.

Ako volivci ne dovolijo novega davka, tedaj bo moralo mesto drastično znižati vse svoje stroške in odpustiti stotine in stotine uslužbencev. Sedanja vlada je že znižala mestne stroške za \$6,000,000 na leto, toda očitno je, da se bo moralo iti do skrajnosti, ako novi davek ne bo odobren. Očitno je, da se bo moralo znižati do bode morali parki zanamari, da se bo moralo znižati pobiranje smeti in čiščenje cest do skrajnosti. Očitno je, da vedno več ljudi zahteva javno podporo, in kje vzeti, je vprašanje. Mi raditega toplo priporočamo, da naši ljudje glasujejo za 1. Mill davek v očigled, kr bosta po novem letu odpadla dva dosedanja davka.

Republikanci kot demokrati trdijo, da bodo zmagali v državi Ohio

Washington, 1. novembra. Republiškanski glavni stan v tem mestu je popolnoma prepričan, da bo predsednik Hoover dobil veliko večino glasov v državi Ohio, in da bo šlo 24 elektoralnih glasov Ohio Hooverju. Enako pa zatrjuje demokratiški glavni stan, da bo Franklin D. Roosevelt zmagal v Ohio. Toda dočim so demokrati absolutno prepričani, da dobijo zmago, pa je republikanski glavni stan mnenja, da mora premagati še gotovo težave, ki se nudijo republikancem v Ohio, in če so te težave odstranjene, tedaj bo Hoover gotovo izvoljen. Najprej je veliko nezadovoljstvo med narodom radi današnjega položaja. In kdor je na vladi občuti radi takega položaja ljudsko jezo pri volitvah. Raditega se nahaja republikanska stranka v defenzivi, kar se tiče države Ohio, in tak položaj je vedno nevaren. Republikanska stranka raditega skuša državljane prepričati, da bi bili časi še mnogo slabši, ako ne bi bilo izvrstnega vodstva republikanske stranke. Obenem morajo narod prepričati, da bi še veliko slabše, ako republikanci ne bodo na krmilu vlade. Nezadovoljstvo pa je ravno tako med farmarji kot med mestnimi ljudmi, in industrijsko prebivalstvo je v državi Ohio skoro enako farmarskemu po številu. Poleg tega je skoro dokazano, da je Cleveland po depresiji primeroma bolj prizadet kot druga velika industrijska mesta. V farmarskem ozirju pa je farmarjem v Ohio nekoliko boljše kot njih tovarišem na zapadu. Ako republikanska stranka torej prepriča ljudi, da je za razmere veliko boljše, če bi bil Hoover zvoljen, zna republikanska stranka zmagati v Ohio, zlasti, ker so farmarji v večini suhi in bodo raje glasovali za suhega Hooverja kot za mokrega Roosevelta. Na drugi strani pa demokrati trdijo, da bo zlasti Ohio pokazala, da ima dovolj Hooverjevega režima. Demokrati štejejo na 200,000 večine v Ohio.

Zebić in policija

Mr. Peter Zebić, poznani najmočnejši mož, je izjavil, da se prav nič ne boji in torej tudi ne potrebuje policijskega varstva, kot je bilo sporočeno v časopisju, nikakor pa ne more trpeti, da se vpričo njega blatijo Zedinjene države, kot je to delal neki Rok Skrlin, katerega je Zebić dal poklicati pred prosekutorja, kjer so Skrlinu povedali, naj miruje in pusti druge ljudi v miru.

Novi odjemalci

Vodstvo mestne elektrarne sporoča, da dobiva mestna elektrarna kakih 10 novih odjemalcev vsak teden. Ljudje se poslužujejo nizkih cen za elektriko, ki jih nudi mestna uprava. Mestna elektrika je precej cenejša kot kompanijska. V ponedeljek je mestna zbornica dovolila, da mesto nabavi 2000 novih metrov za elektriko.

K molitvi

Članicam Oltarnega društva fare sv. Vida se naznanja, da bodo molile za pokojno Mary Ausec, v četrtek, 3. novembra ob 1. uri popoldne na domu ranjke, 1141 E. 60th St. Prosi se vse, da pridejo.

Listnica uredništva

Naročnik. Vsak, kdor je dr. žavljan in star 21 let, lahko voli v Zedinjenih državah.

Zanimiv shod

Edini politični shod, ki ga bodo imeli demokratični Slovenci v 23. vardi, in na katerega je sploh vabljen vsa naselbina širnega Clevelanda, se vrši na predvečer volitev, 7. novembra, v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. Na ta shod so vljudno vabljeni vsi naši somišljeniki, prijatelji in državljani sploh, ki se zanimajo za demokratiški tiki. Brez ozira, kje stanujete, pridite v ponedeljek večer v Slovenski Narodni Dom.

Pripravljalni odbor je preskrbel najboljši in najbolj celične govornike za ta večer. Prvič v zgodovini naše naselbine bo govoril narodu governor države, George White. Bilo je težavno dobiti governerja na predvečer volitev iz Columbuse v Cleveland, toda ko je slišal, da se gre za Slovence, je privolil in povedal da absolutno pride. Mr. White je ponovno kandidat za govnerski urad.

Najboljši demokratiški govornik in mislec v Zedinjenih državah je pa gotovo Newton D. Baker, bivši dvakrat župan Clevelanda in vojni tajnik v kabinetu predsednika Wilsona. Newton D. Baker nastopi kot glavni govornik večera. Je že dolgo, odkar je Newton D. Baker nastopil pri nas, in v ponedeljek bomo imeli priliko zopet slišati tega najboljšega misleca v demokratiških vrstah Amerike.

Tretja odlična oseba na tem shodu bo zvezni senator Robert J. Bulkley. Mr. Bulkley je, odkar se nahaja v zveznem senatu, posredoval v stotero slučajih za Slovence glede deportacije, državljanstva in enakih zadevah, in skoro sleherni slučaj reši v zadovoljstvo našega naroda. In kadar smo se obrnili nanj je tudi daroval za naše narodne in kulturne namene, zavečajoč se, da je od slovenskih državljanov dobil vedno polno podporo. Že ti trije odlični govorniki, White, Baker, Bulkley, garantirajo izvrsten program, in pričakuje se tudi mnogo odličnih gostov Amerikancev, ker takih govornikov ne dobijo niti ameriški shodi.

Shodu naroda bo predsedoval Mr. Frank J. Lausche. Nastopili bodo tudi slovenski govorniki kot Mr. William J. Kennick, Mr. William M. Boyd-Boić in drugi. In šegavi Mr. Frank Cullitan, kandidat za državnega pravdnika, bo tam. V slučaju, da bo množica preogromna, je na razpolago tudi spodnja dvorana, kjer bodo električni zvočniki, ki bodo natančno podajali program iz velike dvorane. Zapišite in zapomnite si datum: Ponedeljek, 7. novembra, na predvečer volitev, v S. N. Domu.

\$2,000,000,000 bo prihranjenih, ako se odpravi Volstead postava

Washington, 1. novembra. S tem, da se odpravi prohibicija bi si vlada prihranila \$2,000,000,000 zaeno z \$1,100,000,000, kar bi vlada dobila v davkih od opojne pijače, se je izjavil A. Mitchell Palmer, generalni zvezni pravdnik v nekdanjem kabinetu predsednika Wilsona. To se prav lahko zgodi že prihodnje leto, je zatrjeval Palmer. Kot generalni zvezni pravdnik je imel Mitchell Palmer prvi dve leti obstoja prohibicije nadzorstvo nad prohibicijskim uradom. Palmer je bil tudi oni, ki je kot generalni zvezni pravdnik moral braniti prohibicijo, ko je prišel slučaj ustavnosti prohibicije na najvišjo sodnijo, ki je odločila, da je prohibicija ustavna. Danes je Palmer odločen nasprotnik prohibicije. "Ako želijo ljudje hitro odpraviti prohibicijo, se to lahko takoj zgodi," je rekel Palmer. "Odpravi prohibicije bi nemudoma sledili davki na opojno pijačo, in bi se tako odpravili profiti butlegerjev, dočim bi vlada dobivala stotine milijonov." Palmer je tudi priznal, da se lahko znižajo stroški zvezne vlade za 25 odstotkov, toda to znižanje ne bo pomagalo znižati davke, kajti izvanredne potrebe od strani brezposelnih, so tako velike, da se bo moralo dovoliti mnoge stotine milijonov za podporo brezposelnim. Nakladati nove davke bi bilo nepopisno hudo breme za davkoplačevalce in bi oviralo povrnitev boljših časov. Edina rešitev iz te zagate je davek na opojno pijačo, in če se računa, da imajo danes kršilci prohibicije \$3,000,000,000 čistega dobička na leto, je možno, da bi vlada dobila \$2,000,000,000 davka, in problem bi bil rešen.

1000 policistov v boju z nemirneži v Chicagi

Chicago, 1. novembra. Mnogo tisoč čikaških brezposelnih je korakalo danes v lepo urejeni paradi proti Loop distriktu, kjer so kričali: "Mi hočemo kruha, kruha!" Protestirali so, ker se je tisočim družinam znižala podpora. Kljub svarilu policije so paraderji nosili rdeče zastave v paradi in komunistična znamenja. "Več kruha, manj policistov!" se je glasilo in napis. "Milijoni ne bodo več delali!" se je bralo na drugem. Končne je delegacija posetila župana Cermaka, ki je obljubil narediti, kar je v njegovih močeh. 1000 policistov je spremljalo paraderje.

Vabilo k pogrebu

Ker je veliko članov brez dela, torej se vabi člani in članice društva Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ in društva Jugoslav Camp, št. 293, da se v velikem številu udeležijo pogreba za umrlim sobratom Anton Opeka v četrtek, 3. novembra ob 8. uri zjutraj. Pridite na 1127 E. 71st St. Wm. Candon, tajnik.

K molitvi

Članice dr. Marije Magdalene št. 162 KSKJ so vabljene, da se danes popoldne ob dveh udeležijo skupne molitve pri pokojni sestri Mary Avsec, 1141 E. 60th St.

Naznanilo

Članicam dr. sv. Neže, št. 189 C. K. of O., naznanjam, da sem se preselila na 16010 Arcade Ave. — Jennie Yelitz, tajnica.

Stotine ranjenih sinoči v Londonu v spopadih s policijo pred parlamentom

London, 1. novembra. Tisoče brezposelnih moških in žensk in njih simpatičarjev je nocoj cele ure se borilo s policijo, ki je napadala peš in na konjih demonstrante. Bitke med brezposelnimi in policijo so se vršile na mnogih glavnih ulicah mesta London.

Najhujši boji so se vneli na Trafalgar Square, na Pall Mall in v Strandu. Tu je bilo mnogo oseb aretiranih, ko so metali kamenje na policijo, in obenem je bilo najmanj sto oseb ranjenih. Policija je pregnala puntarje iz Trafalgar Square, kjer se je vršil najhujši boj, ravno ob času, ko so bile predstave v gledališčih gotove. Ven so prihajali možje v cilindrih in ženske oblečene v kožuhovino. Brezposelni so jih začeli nadlegovati, tako da je policija morala ponovno posredovati.

Ti počestni boji so bili nekaj zaključek šestdnevnih demonstracij brezposelnih v Londonu, ki so prišli v glavno mesto iz vseh krajev države, da protestirajo proti novi odredbi vlade glede javne podpore, da mora namreč vsakdo natančno dokazati, da je v resnici brez vsakih sredstev, ako želi dobiti javno podporo.

Brezposelni so nameravali podati svojo zahtevo parlamentu, toda ker prevladuje starodavno pravilo, da nihče razven član

parlamenta sme predložiti enako prošnjo, brezposelnih seveda niso pustili v bližino parlamenta, nakoar so brezposelni sklenili, da izsilijo pot do parlamenta. Zbirali so se na več krajih mesta, da potem skupno udarijo proti parlamentu, toda policija je že prej razbila njih vrste, dasi so demonstranti obsipali policijo s steklenicami in kamenjem. Predvsem pa je policija ob pravem času aretirala voditelja demonstracije, nekega Hanningtona, komunisti, ki je nahujskal ljudi k demonstracijam.

Pozneje so se začeli zbirati v manjših skupinah proti parlamentu, in tisoče gledalcev je stalo ob cestah, da vidijo, kaj se zgodi. Ko so skupine prišle v bližino parlamenta, je policija na konjih od treh strani planila proti demonstrantom in jih v par minutah razpnila na vse strani.

Medtem je pa na Trafalgar Square se vršila druga bitka. Ljudje so ustavljali kare in buše, metali prižgane žepenke proti tankom avtomobilov, odstranili napise na karah in jih rabili kot palice proti policiji, toda slednja je dobila pomoč, in v nekaj minutah je bil ogromni trg popolnoma izprazen. Policija pravi, da med demonstranti ni bilo toliko brezposelnih kot pa pcznanih londonskih sumljivih karakterjev.

O. K., sodnik!

Mike McLaughlin je pobegnil iz mestnih zaporov v Warrensville. Mož je 52 let star in gluhi. "Zakaj ste pobegnili?" ga je vprašal sodnik Day. "Eh?" je zamomljal McLaughlin. "Zakaj ste pobegnili?" je sledilo še eno vprašanje. "Hm, hm!" je sledil odgovor. Nato je naročil sodnik prosekutorju naj obtožencu na ušesa zavpije isto vprašanje. "Zakaj ste pobegnili?" je kričal prosekutor Lyon. "Se mi ni dopadlo!" pravi Mike. "30 dni! Ali ste slišali?" zagrmil sodnik. "O. K., sodnik!" reče Mike, in stvar je bila gotova.

Najboljši prijatelj

Iz San Franciscas se poroča, da je zapustil predsednika Hooverja njegov najboljši prijatelj Louis Bartlett, ki je prvi predlagal Hooverja za predsedniškega kandidata. To je bilo v letu 1920, ko je Hoover bil živčni upravitelj. Bartlett je izjavil, da je čakal leta in leta, če se bo Hoover potegnil za interese preprostega človeka. Tega do danes ni naredil, in Bartlett bo volil za — Roosevelta.

Brezposelnost

V sedanji volivni kampanji igra tudi veliko vlogo zavarovalnina proti brezposelnosti in starostna zavarovalnina. Dočim so demokrati po svoji platformi obvezani, da delujejo za tako zavarovalnino, so republikanci sedaj molčali o tem in tudi niso pripravljeno storiti enega samega koraka v prid take zavarovalnine.

Nemške organizacije

Uprava nemškega dnevnika v Clevelandu je pravkar izdala nov direktorij nemških aktivnosti in podjetij v Clevelandu. V tem direktoriju se izkazuje 73 nemških cerkev v Clevelandu in 531 nemških društev.

* 986,000 oseb morajo podpirati dobrodelne družbe v N. Y.

Plačevanje davkov

Mestna zbornica je pri zadnji seji enoglasno sprejela predlog councilmana Marshalla, da se prekličejo vse kazni in obresti na neplačanih davkih, kar se tiče davkov za mestne naprave. To so posebni assementi, katere plačujejo lastniki hiš in lotov za nove kanale, za razširjenje ali zboljšanje ceste, in ki v mnogih slučajih znašajo več kot direktni davki na posestva. Zadnje izredno zasedanje državne zbornice je dovolilo posameznim mestom da smejo to narediti. Mestna vlada je mnenja, da ako se davkoplačevalec odpšeje vse kazni in vse obresti od neplačanih teh izrednih davkov, da bo prišlo več denarja v mestno blagajno. Marsikomu se bo poznalo \$25 pa do \$100 na pol leta. Glede tega se bo naredil poseben načrt, in ko bo gotov, bo predložen mestni zbornici v potrdilo.

Zvišana voznina

Predsedniki vzhodnih železnice so naznanili, da od 1. januarja, 1933, ne bodo več dovolili duhovnom znižanih voženj na železnicah. Do znižanih cen bodo zanaprej upravičeni le uradniki in uslužbenci železnice.

Še novi volivci

Nad 1600 državljanov se je oglasilo v volivnem uradu, ki so izjavili, da na dan volitev ne bodo navzoči v Clevelandu in bi radi takoj volili. Vsem takim se seveda postreže, ako so pravilno registrirani.

K molitvi

Naznanjam članicam dr. sv. Neže, da se vršijo molitve za ranjko Mary Ausec v sredo večer ob 8. uri na 1141 E. 60th St. —Tajnica.

* Komunisti so poslali grožnjo državnemu pravdniku v Milwaukee, da ga ubijejo z bombo.

"Pri treh mladenkah"

Tako je naslov ene najbolj mičnih operet, kar jih premore glasbeno kulturno polje. To v resnici ljubko opereto bo predstavljalo pevsko društvo "Jadrani" in sicer v nedeljo, 6. novembra, na odru Slov. Del. Doma na Waterloo Road. Spraviti tako umetniško delo na naš oder je znamenje neumornega delovanja na pevskem polju. Treba je imeti od sile volje in vztrajnosti, premagati stotero težav, da je vzporeditev uspešna. Sledeče osebe nastopijo v opereti "Pri treh mladenkah": Anton Mihelič, Anton Novak, Peter Dujmovič, Frank Stanovnik, Stanislav Čebular, Vid Jančič, Frances Wolf, Frances Česnik-Tolar, Olga Godec, Stefi Česnik-Tolar, Kristina Žnidaršič, Mary Godec, Florence Jeraj, Ema Skolaric, Frank Prudič, Joseph Godec, Jos. Prime, Henry Prince, Eva Coff, Jennie Mihelich, Frank Kristof, Andy Sila, Geo. Maroit, Louis Požar, Tony Kristof, Milka Zabukovec, Ana Revere, Mary Dejak, Rozi Čebular, Josephine Debeljak, Albina Gruđen, Ana Zajec, Angela Gruđen, Rozi Sanabor, Kristina Kolenc, Leo Wolf, John Maurič, Mirko Makuc, Edw. Leskovec, John Jančar, Beni Kristof, Tony Prime, Ludvik Sanabor, Tony Liehr. Zborovodja je John Ivanush, režiser pa Mr. Vincent Coff. Vstopnina k tej sijajni predstavi je le \$1.00, 75 in 50 centov. Občinstvo gotovo ne bo zamudilo lepe prilike, da poseti to opereto.

Je pila strup

19 letna Julija Puzinas, 1599 E. 32nd St., je sinoči prišla pozno domov, in oče jo je trdo prijel radi tega. Dekle je nato povžilo količino strupa. Odpeljali so jo v bolnico, kjer si zdravnik prizadevajo, da jo obdržijo pri življenju.

Fisher Body

V Fisher Body so zadnje dni vzeli par sto nadaljnjih delavcev na delo, in kot se sporoča, jih bo v drugi polovici oktobra dobilo še nekaj več delo. To kaže znamenje, da se zboljšuje avto industrija.

120,000 na podpori

Kakih 120,000 ljudi v Clevelandu se živi direktno ali indirektno od podpore, ki jo dobivajo od brezposelnih družb. Za prihodnje leto se računa, da bo Cleveland potreboval za podporo brezposelnih \$18,000,000. Od te svote bo na razpolago le \$7,000,000, ako se nabere Community fond in ako ljudje 8. novembra dovolijo 1. Mill davek. Ostalih \$11,000,000 bo moralo priti izven mesta, kot od države ali rekonstrukcijske korporacije, toda če Cleveland ne bo šel sam do skrajnosti, se iz teh virov ne bo dosti dobilo.

Mary Ausec umrla

V Emergency bolnici je umrla dobro poznana rojakinja Mary Ausec, stara 50 let, doma od Čebra na Hrvatskem. Tu zapušča soproga, tri sinove, Johna, Ladislava, Charlesa in eno hčer, cmoženo Caroline Stanton. Ranjka je bila članica dr. Marije Magdalene št. 162 K.S.K.J., društva sv. Ane št. 4 S.D.Z., dr. sv. Neže, št. 139 C. K. of Ohio, dr. Sreca Marije (staro), dr. Jutranja Zvezda št. 137 J.S.K.J. in podružnice št. 25 S. Z. Zveze. Pogreb ranjke se vrši v petek zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Vida, iz hiše žalosti na 1141 E. 60th St. pod vodstvom Frank Zakrajšek. Naš iskreno sožalje preostali družini, ranjki pa naj bo rahla ameriška zemlja!

Dober stražnik

Farmar Crouse v Munden se je jako zanesel na svojega psa, o katerem je trdil, da ga ni boljšeja stražarja daleč naokoli. Ko je šel farmar večeraj z ženo v mesto, da nakupi nekaj potrebščin, ni bilo nobenih košar na farmi, ko se je vrnil, in tatovi so ukradli tudi hrabrega pasjega stražarja.

Znižani davki

Župan Miller je včeraj pisal okrajnemu avditorju Zangerle, naj slednji nemudoma zniža vrednost davku podvržene lastnine v Clevelandu za 10 odstotkov. Dasi bo to znižalo mestne dohodke, vendar se pričakuje, da bo več ljudi plačalo davke, ker bodo manjši.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 258, Wed., Nov. 2d, 1932

Trgovina in prijateljstvo Evrope

Nova carinska politika ne le, da bi mogla povrniti stotine milijonov dolarjev, ki jih na leto izgublamo v inozemski trgovini, marveč bi nam pridobila nazaj tudi prijateljstvo Evrope, ki ga je Amerika izgubila v teh zadnjih letih. To trdi governor Franklin D. Roosevelt v svojem nedavnem govoru.

Nihče ne more zanikati, da je Amerika izgubila ogromne svote v svoji inozemski trgovini. Rooseveltovo stališče potrjujejo službeni podatki zveznega trgovinskega oddelka. Te številke pokazujejo, da je inozemska trgovina Združenih držav v prvih sedmih mesecih leta 1927 znašala svoto \$3,025,949,000 izvoza, dočim je izvoz v istem razdobju tega leta znašal le \$945,000,000. Z drugimi besedami to pomenja, da Amerika vsled svoje carinske politike je od leta 1929 izgubila kar dve tretini svoje inozemske trgovine.

Pa ni le stvar dolarjev in centov, ker je stališče Amerike povzročilo tudi odpor in napetost s strani evropskih in južno-ameriških držav, celo Kanade. V odgovor ameriški politiki visokih carin je štirideset inozemskih držav povisala svoje carine na blago, ki ga Združene države izvažajo.

Za točnejše razumevanje naj navedemo, da je Amerika postavila jako visoke carine na vse ameriško blago, ki ga kupujejo od inozemskih držav; s tem je bilo tem državam onemogočeno kupovali od Združenih držav. Povrh tega inozemske države vračajo milo za drago in povisujejo carine na ameriško blago. Cena blaga ob visokih carinah je potem taka, da ga trgovci v inozemstvu ne marajo kupiti. In posledica tega v Združenih državah je odpuščanje delavcev radi pomanjkanja naročil, skratka nezaposlenost.

Na kak način bi mogle Združene države pridobiti nazaj izgubljena tržišča za svoje produkte in istočasno vzpostaviti izgubljeno prijateljstvo inozemskih držav?

Na to vprašanje je governor Roosevelt v svojem govoru v Seattlu odgovoril jasno in precizno. Roosevelt je proglasil novo načelo, da se namreč potom individualnih dogovorov s posameznimi državami uredi obojestransko koristna izmenjava blaga. To bo v korist obeh strank in prispe k vzajemnemu spoštovanju in zaupanju. Roosevelt je pojasnil svojo carinsko politiko, ki jo oživitvori, ako bo izvoljen, takole:

"Jaz zagovarjam in bom nadalje zagovarjal carinsko politiko, ki se v glavnem naslanja na enostavno načelo koristne izmenjave blaga, ki naj se izvede potom carinskih dogovorov, koristnih za obe stranki.

"Ako točno sodim priliko, bo ta politika uvedena 4. marca 1933.

"To načelo carine potom dogovora pomenja direkten sporazum z vsako posamezno državo na podlagi pravične izmenjave; ako one imajo nekaj, kar mi potrebujemo, imamo mi nekaj, kar one potrebujejo, in carinski dogovor more biti v zadovoljstvo obeh strank.

"To odstrani škodljive in splošne potrese v trgovini. To je pošten način poslovanja z našimi inozemskimi odjemalci. To bo vzdrževalo splošno stavbo mednarodne trgovine na zdravih in stalnih temeljih.

"Je mnogo načinov, da se dosežejo zaželjeni rezultati, brez kake nevarnosti za vrednost ameriškega denarja.

"V vsem tem poslu, da se izvoz blaga z vsemi državami, na iztoku in na zapadu, vzpostavi na navedeni način, jaz stojim odločno na stališču, da mora biti Amerika, ki naj stori prve korake in vodi v tem zmislu.

"To je, kar jaz imenujem novi način (new deal) v inozemski trgovini — to je način, da se pride do ekonomskega mira in stalnosti in do pametne in zdrave prosperitete.

"To je način poštenosti in pravice — poštenosti napram našim inozemskim odjemalcem in pravičnosti napram našim lastnim državljanom, ki so hudo trpeli radi izgube te inozemske trgovine. Ta mera pravičnosti more priti le z oživitvijo in industrije in zaposlenosti.

"Nočemo milostinj, ampak mogočnost zaslužka. To je nada in zahteva ljudstva, ki ga je politika sedanjega republikanskega vodstva pozabila."

Ta izjava governerja Roosevelta je velike važnosti in pomena. Ta pokazuje, da Roosevelt ni le naprednjak, marveč tudi stvarjen in konstruktiven; da je dalekoviden državnik, ki se ne obotavlja nastopiti z novimi idejami in jih energično izvajati, dokler ne pride do zaželenega cilja.

Ako bo Roosevelt izvoljen predsednikom Združenih držav, moremo opravičeno nadejati se, da se končno preneha z dosedanjim carinsko politiko, ki je nam prinesla zgubo velikega dela naročil iz inozemstva in zraven, kar je še bolj pomembno, neprijateljstvo s strani mnogih držav na svetu.

PRED ODLOČITVIJO

Hitro se nam bliža dan, ko bo narod že volil in da je zmaga že gotova, s tem hočem reči, da je ameriški volivec in volivka že storil svoj sklep katerega bo volil, kako bo volil in da ga od tega sklepa težko kdo odvrne zadnjih par dni.

Kar nas je Slovencev bomo po veliki večini volili demokratiški tiket, to je, da bomo napra-

vili križ pod petelinom, v prvi koloni na glasovnici. Več razlogov je, da bomo volili demokratiško. Prvič: trdno pričakujemo, da bo Roosevelt in njegov kabinet, v katerega se pričakuje, da bo imenovan več zmožnih ljudi: Al Smith, Newton D. Baker in drugi, storil več, kot je storila za narod republikanska stranka zadnjih dvanajst let. Odpravil, oziroma znižal se bo gotovo visoki tarifni zid, ki nas obdaja, da ne moremo s svojimi izdelki nikamor, ker so se tudi druge države obdale s takim zidom, da se maščujejo nad nami. Gotovo je tudi, da upajo evropske države, razen morda Anglije in Italije, več napraviti z demokratiško stranko, kot so mogle z republikansko in to bo precej pomenilo, da se spravijo naši izvozi na svetovni trg.

Prihodnji kongres bo v večini demokratiški, torej bo demokratiški kongres in demokratiški predsednik veliko več dobrega napravil za deželo, ko bi, ako bi bila večina v kongresu ene stranke, predsednik pa druge, ker bi eden drugemu nagajal, narod bi pa trpel.

Dalje je vprašanje prohibicije. Ako bo Roosevelt izvoljen, bo gotovo prišla izprememba in omiljenje prohibicijske postavbe. To bo veliko pomagalo k odpravi brezdelnosti in država bo dobila lepo vsoto v davkih, ter se bo na ta način nekoliko olajšalo težko breme davkoplačevalcev. Ako bo ponovno izvoljen Hoover, se ne bo v tem oziru ničesar storilo, ker Hoover je po svojem prepričanju suh in republikanska platforma je taka, da ni ne suha ne mokra, torej se ne zavezuje v ničemer.

V "Ameriški Domovini" sem zadnje čase bral več dopisov, v katerih se vabi volivce, da glasujejo za socialistične kandidate. Meni se prav dopade taktika uredništva, ki da časopis na razpolago vsakemu, dokler se ta dostojno izraža, pa naj že piše za demokratiško, socialistično ali republikansko stranko. Naj nam bo svetlo prepričanje vsakogar in vsaj naj bo opravičen do prostora v listu, dokler se drži v meji dostojnosti.

Socialisti pravijo in priporočajo, da naj oddamo naše glasove za Norman Thomasa, predsedniškega kandidata na socialistični listi. Nič nimam protijemu in morda bi bil dober predsednik. Toda socialisti pravijo, da naj volimo zanj kot v protest proti sedanjim obstoje-

RAZNO IZ GIRARDA

Girard, O.—Danes so posetili našo naselbino odlični pevci samostojnega pevskega zbora "Zarja": Mr. Bele, Mr. Plut in Mr. Birk. Prišli so v spremstvu našega priljubljenega rojaka, zastopnika parobrodskih družb, Mr. August Kolandra. Naši gostoljubni rojaki so jih povsod gostoljubno sprejeli, le škoda, da niso imeli več časa ostati med nami. Ogledali so si našo prenovljeno dvorano in oder ter so se jako pohvalno izrazili o delu, ki je bilo izvršeno po naših domačih umetnikih. Ker so ti pevci člani enega največjih pevskih društev v slovenski metropoli Clevelanda, je naša dolžnost, da jim da narod priznanje za veliko delo, ki ga vrše med narodom v tej novi domovini. Koliko pevci žrtvujejo svojih moči za povzdigo naroda, ve te listi, kateri se sam udeležuje v tem poklicu. Zatorej ne bodimo tako mlačni, da bi se vsakokrat pustili še prost, da posetimo razne kulturne prireditve, katere podaja na našem slovenskem odru vsako leto samostojna "Zarja". Napolnimo veliko dvorano in pokažimo pevcem, da v resnici želimo, da zbor vrši svoje delo naprej še v večjem obsegu ko dosedaj.

Za dan 13. novembra se nam zopet obeta krasna opera "Marta," kar bo za nas nekaj čisto novega. Škoda bi bilo, da bi kdo zamudil to krasno opero. V resnici so slabe razmere za vse, a ne smemo zato obupati. Društvo je napravilo jako nizko vstopni-

no za tako veliko prireditev. Ker so s to opero zvezani veliki stroški, je naša dolžnost, da se odzovemo vabilu društva. Naši napredni rojaki v Girardu so veselo segli po vstopnicah, ker se zavedajo, da dokler bomo vršili svoje kulturno delo, se nam ni bati, da bi izgubili ponos našega naroda. Z našim vrlim, naprednim rojakom John Anžičkom sva se zavezala, da zeko bo le mogoče, da se pripelje k operi poln bus naših naprednih Girardčanov.

Sedaj pa še nekaj. Tudi v našem Slovenskem narodnem domu se bo vršila velika slavnost. Slavili bomo 15. letnico, kar so se prvič odprla vrata našega narodnega ognišča. Na tej proslavi bodo podale bogat koncert naše poznane pevke sestre Milavec iz Clevelanda. Tudi pevsko društvo iz Barbertona, O. poseti to proslavo. Pevci društva "Jevornik" so nam sporočili, da imajo že pripravljen krasen venček naših pesmic, da bo v resnici nekaj posebnega za Girard.

Proslava se bo vršila v začetku decembra, o čemur bom še poročal. Samo toliko naj omenim, da bo tudi Hojter trio navzoč. Tudi Gospodinjski klub se pripravlja na zabavno prireditev na sveti večer. Tisto pa že veste, da kadar ženske napravijo kako prireditev, da ne manjka zabave. Končno še sporočam, da pose- ti našo naselbino Mr. Kolerander v nedeljo 6. novembra. Ako kateri rojakov namerava poslati v

domovino svojem za božične praznike kako denarno darilo, ga lahko odda Mr. Kolerander ali pa Mr. Anžičku in vsak bo pošteno postrežen po našem prijatelju Kolerander, ki je vsem dobro poznan; podpirajte svojega rojaka.

Končno še enkrat apeliram na rojake, da ne pozabite na opero in kdor namerava posetiti to

SLOVENC V 32. VARDI

Cleveland (Collinwood), O.—Kdor hoče inteligentno voliti, mora zasledovati razvoj volivne kampanje. Od volivcev je odvisno, kdo bo izvoljen za predsednika Amerike, kdo za governerja, kongresmana, senatorja, kdo bo delal postavbe za državo, vasi in mesta, kdo bo vaš sodnik itd. Volivci le lahko prav volijo, če zasledujejo časopise, poslušajo radio govore ter se udeležujejo političnih shodov. Le na ta način se imajo priliko spoznati in soditi kandidate, kateri bi bili radi izvoljeni ter si želijo vaših glasov. Kakor drugi narodi, tako imamo tudi mi Slovenci v 32. vardi politične klube, da se pogovorimo in posvetujemo, koga bomo volili, kdo bo boljši javni uradnik in tudi kdo nam je bolj naklonjen.

Zelo važno je tudi, da se pravilno zaznamuje v volivno listo,

Volitve in drugo

Cleveland, O.—Volitve za predsednika Zed. držav so pred duri. Kandidatje govore po raznih mestih in objubljuje vse mogoče in nemogoče stvari. Ljudstvo jih posluša in jim ploska. Nekateri so gotovo že pozabili, da so bile ravno take objube pred štirimi leti. Ali se je pa katera teh objub tudi uresničila? Mesto blagostanja, je prišlo na delavske mase neizmerno gorje. V izobilju je vsega, kljub temu pa trpi ljudstvo največje pomanjkanje. Zato potrebujemo teko vlado, da bo zmožna spreminiti te neznosne razmere. Naj bi delavstvo dobro premislilo koga bo volilo. Naš glas je naša moč in sedaj je čas, da to moč pokažemo. Naj ne bo nobene in nobenega, da bi ostal 8. novembra doma in da ne bi šel volit.

Na tem mestu vabim članice podružnice št. 25 SZZ, da se v velikem številu udeležite seje 14. novembra. Štiri leta je, kar je bila podružnica ustanovljena, zato bomo ta dan proslavile s zabavo po seji. Pozdravi!

Frances Ponikvar.

Navodila volivcem 8. novembra

Cleveland, O.—Vidi se nam potrebno, da na tem mestu še enkrat spominimo rojake simpatičarje, kako se ravnati na volivni dan, da bodo vaši glasovi štet.

Navedemo prvo glasovnico, katera ima pri letošnjih volitvah 7 kolon, to je, na tej glasovnici bodo kandidatje vseh strank in sicer v prvi koloni: demokratiški s kolobarjem in znakom petelina.

Druga kolona: republikanci s kolobarjem in znakom orla.

Tretja kolona, ki je edino važna za nas in za katero listo bi moral glasovati sleherni delavec in delavka, nima ne kolobarja in ne znaka, temveč zapisano najdetete: Socialist Ticket. In pod tem najdetete imena kandidatov socialistične stranke. Posebno vas moramo opozoriti na to, da naredite križ (X) pred vsakim kandidatom od Norman Thomasa doli. S tem boste glasovali za ves tiket. Vse drugo na glasovnici pustite v miru in vaše glasovanje bo pravilno in vam v korist.

Pri teh volitvah boste tudi dobili glasovnico, ki pride vsakih dvajset let pred volivce v Ohio in se glasi: Shall there be a Constitutional convention. Po naše bi se glasilo: Ali naj se vrši ustavna konvencija. Če pomislimo, da je bila sedanja ustava države Ohio sprejeta leta 1856, to je pred 76. leti, ko je bila drža-

Staro zanesljivo
TRINERJEVO
GRENSKO VINO
Tonika za želodec in
odvajanje

krasno opero, naj sporoči Mr. Anžičku, da se bomo vedeli ravnati radi avtobusa. Pozdravi!

John Dolčić.

ker ako je napačno zaznamovana, ne šteje nič in ves trud je zaman. Da boste dobili vsa navodila kako pravilno zaznamovati volivno listo in da boste slišali kandidate za razne urade, je slovenski ženski in moški demokratski klub v 32. vardi sklical javen ljudski shod v petek večer 4. novembra v zgornji dvorani Slov. Del. Doma na Waterloo Rd. Na programu za ta večer je veliko dobrih govornikov, katerim boste sledili ter po svoji razsodnosti volili. Ker je to prvi shod, katerega sklicujeta slovenska demokratska kluba, je v vašem interesu, da se ga vsi udeležite ter napolnite dvorano, da bodo kandidatje videli koliko nas je, da se zanimamo za politiko. Šele potem nas bodo upoštevali.

V petek 4. novembra vsi na shod. V slogi je moč!

J. R.

va Ohio izključno poljedelska država z malo industrio, je ta postava odgovarjala času. Ne odgovarja pa več danes in ovira razvoj države v dobi razvite industrije in kapitalizma. Pozivljamo vas torej, da glasujete za "yes".

Dobili boste še druge glasovnice kot za izvolitev sodnikov in tako dalje, kar prepuščamo vam, da sami odločate. Razredno zavodno delavstvo glasuje vedno in povsod samo za kandidate, indorsirane in postavljene od socialistične stranke.

Kampanjski odbor kluba
št. 27 JSZ.

Hoover bo šel v Californijo k volitvam

Washington, 1. novembra.—Predsednik Hoover bo svoje potovanje najbrž tako uredil, da bo na volivni dan, 8. novembra, v Californiji, kjer ima v Palo Alto mestu svoj dom. V Washingtonu ne more voliti. Hoover bi zapustil Washington v četrtek, in bi spetoma imel še nekaj političnih govorov, nakar bi v torek opoldne dospel v Palo Alto. Vendar program še ni popolnoma odoben.

* Angleški feldmaršal Methuen je včeraj umrl v starosti 87 let.

Dnevna vprašanja

1. Katero igličnato drevo ima najdaljše igle?
2. Kateri les je težji od vode?
3. Katera vera praznuje petek kot praznik?
4. Iz česa je narejeno nihalo pri najbolj natančnih urah?
5. V kateri državi na svetu je več možkih kot žensk?
6. Katere barve je treba zmešati, da dobiš belo?
7. Ali je res, da ježa kačji strup ne umori?
8. Kateri kazalec je pri uri zgorej?
9. Kako velika je Saharska puščava?
10. Katero leto je letos, kar je bila proglašena neodvisnost Zed. držav?

Odgovori na vprašanja

1. Borovec.
2. Ebenovina.
3. Turška.
4. Iz kremenjaka, ki se skoraj nič ne razteza.
5. V Zed. državah.
6. Vseh sedem barv mavrice.
7. Ni res. Le počiti ga kača ne more.
8. Večji.
9. Okrog 3,500,000 kvadratnih milj.
10. 156. leto.

Če verjamete al' pa ne.

Veste, diplomacija je strašno študirana stvar. In to ne samo za visoke politike, ampak tudi za navadne zemljane. Pa veste, kaj je to diplomacija. Diplomacija je to, če človek drugače misli kot pa govori. Pri nas bi sicer rekli takemu, da je hinavec, ampak v visoki družbi se pravi temu diplomacija.

Recimo, da vam žena postavi na mizo večerjo. Pa bi vi nedolžno pripomnili, da ste tako jed jedli v restavrantu ali pa kje drugeje, pa da je bila veliko boljše. Če to ženi poveste naravnost in brez ovinkov, to ni diplomacija. Tudi ni diplomacija od strani vaše žene, če vam za vašo odkritosrčnost vrže kastrolo v glavo. Če bi pa vi samo mislili, da je bila enaka jed drugje boljše, in o stvari previdno molčali, bi bili velik diplomat in žena bi bila diplomat, ker vam ne bi vrgla kastrole v glavo, ampak bi si samo mislila, da vam jo o prvi priliki.

Z diplomacijo se človek reši marsikatero sitnosti, zato vam tudi svetujem, da bodite ob vsaki priliki diplomat. Tega lepega nauka se zadnje nedeljo ni držal naš rojak, ki je iz Ribnice doma in ki hodi zadnje čase na "porbiks" k Pepci. Prav malo je manjkalo, da ni bila pomota.

Tako se je odigrala cela stvar. Rojak torej pride v nedeljo na kosilo k Pepci. Dobro se mu je godilo, ker nas ostalih ni bilo tam, ker nam ob nedeljah pogrejejo doma. Ves prevzet od sreče, da ne bo treba kosila deliti z drugimi pasažirji, začne rojak na vse pretege hvaliti Pepco. Pepca je blizu Ribnice doma, rojak pa prav iz tega slavnega mesta, pa se hoče Pepci prikupiti in začne na vso moč hvaliti Ribnico in vse ljudi, ki imajo rojstno pravico v ribniški dolini. Kadar pa hoče človek neko stvar hvaliti, mora temu primerno drugo grajati, da pride beseda do prave veljave. Zato tudi rojak pravi:

"Pepca, čez Ribničane jih ni, ampak Bločani, teh pa ne morem."

Komaj to dobro izgovori, mu že Pepca stopi na nogo, da je rojak obupno zastokal, ampak ker je mislil, da je bilo to slučajno, bolečino samo požre in zopet povdari:

"Nak, Bločani pa že ne!"

Pri teh besedah pride Pepcin Tone mimo mize, kjer se je naš rojak mastil s kurjim bedrom, se zadene ob mizo, da se je kar zamajala, zadene z nogo ob stol, da se preobrne, gre v kuhinjo in zaloputne vrata za seboj.

Naš rojak za mizo je opazoval to početje Toneta, pa se mu čudno zdi, da je tako nasajen. Obrne se k Pepci, ki si je tiščala usta, da ne raztrese smeh, ki jo je lomil, pa jo vpraša:

"Kaj pa je Tonetu? Ali ga črviči, ali kaj?"

"Ššššš!" zašepeta Pepca "Veste, Tone je Bločan in ga jezi, ker čez Bločane zabavlja."

"O, tristo milijonov, sedaj sem ga pa tolomil," pravi rojak.

Ravno takrat pa pride Tone zopet iz kuhinje in naš rojak se obrne k Pepci in prevdarno reče:

"Jaz sem še vedno trdil, da takih jih ni, kot so Bločani. To so možaki. Prejle sem samo nalašč tako rekel, da bi malo Toneta podražil, ker sem vedel, da je Bločan."

Vidite, tukaj bi bila diplomacija igrala lahko veliko vlogo in sto sreč je, da je Pepca še o pravem času povedala, da je Tone Bločan.

"To je pa čudno, da ti vedno dobiš pri kartah, če pa staviš na konje, pa vedno zgubiš."

"Veš, to je pa tako: karte

Vesti iz domovine

—Strela in toča v oktobru. Krško, dne 5. oktobra. Med močnim nalivom je precej dobro oklestila toča tukajšnje vinograde, ki so se bili v solncu zadnjih tednov močno opomogli. Ponekod je bila toča debela kot orehi in je uničila najmanj polovico pridelka. Tudi voda je napravila po vinogradih mnogo škode. Ta in oni vinogradnik so dejali: Moj up je šel po vodi...

Videm ob Savi. 3. oktobra. Danes dopoldne je zadel naš kraj in tudi sosesčino huda nesreča. Okoli 11 se je nebo stemnilo in začel je padati močan dež pomešan s točo. Čez par minut pa se je vsula debela toča, ki je pobelila polja. Največ škode je napravila v vinogradih, ki so letos obetali obilo pridelka. Vse upanje in veselje naših posestnikov je bilo uničeno v par minutah. Kaj bo na zimo, ker kmet radi suše ni pridelal tega, kar je pričakoval. Sedaj pa je uničen še edini pridelek, edini dohodek že tako obubožanega kmeta!

Senovo pri Rajhenburgu, 3. oktobra. Danes smo imeli hudo nevihto. Že v predpoldanskih urah so se nakopili od zapadne strani težki črni oblaki, volto grmenje je pa naznanjalo, da se bliža huda ura. Nekoliko pred poldnem se je v vili silna ploha, med katero je padala tudi gosta drobna toča. Naliv je bil tako hud, da je že v prvem hipu po cestah drla voda kakor v potokih, po ravnih krajih kakor tudi po travnikih so pa nastala prava jezera. Nevihta so spremela ljalj bliski in močno grmenje, kakršnega v vsem poletnem času nismo čuli. Po obsegu nevihte se da soditi, da so bili drugi kraji hujše prizadeti. Grmenje je trajalo v kratkih presledkih ves dan, prav tako je tudi ves dan lilo kakor iz škafe. Vinogradniki so v velikih skrbih, če bo vreme nagajalo, ker je od tega odvisna kakovost letošnjega vinskega pridelka.

Zagorica pri Dobropoljah, 3. oktobra. Včeraj ob 3 ponoči je med ploho dežja in hudo nevihto tresčilo v hišo posestnika Štefana Levstika. Požar je uničil hišo in poleg nje se nahajajočo šupo, tako da je ostalo le golo zidovje. Celotno živeža in hišne opreme niso mogli rešiti ter se ima pogorelec le sreči zahvaliti, da je ostal pri življenju sam in njegova družina; kajti ogenj na njegovem poslopju so preje kot on sam zapazili njegovi sosedje in šele ti so ga opozorili na nesrečo. Levstik je navaden delavec, ki si je s trudom prislužil in pridelal po daljši dobi toliko denarja, da si je mogel pred dve letoma kupiti to hišo in je sedaj revež brez strehe, brez denarja in brez živeža s svojo družino prepuščen milosti dobrosrčnih ljudi. Le dobro organiziranih gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na bližnja poslopja, kar bi bilo lahko usodopolno za vso 70 številnih brojevo vas. Dobra organiziranost dobropoljskih gasilskih društev se je pokazala v tem, da je bilo v teku pol ure kljub največji moči nalivu in nevihti vseh pet dobropoljskih brigad pri požaru. Kako nujno rabi Dobropolje že večkrat zahtevani in obljubljeni vodovod, se je pokazalo tudi ob tej priliki, ko so morali gasilci le za pogajanje enega samega objekta uporabiti malo ne vso vodo, ker jo je imela v danem trenutku ta velika vas.

Višnja gora, 3. oktobra. Danes okrog poldneva je strela vžgala v vasi Velika Dobrava pri Višnji gori cerkveniku Francu Kralju kozolec-dvojniki s šestimi okni. V trenutku je bil kozolec v ognju, režili so le vaze izpod njega. Zgorel je do tal z vso krmo in s 50 merniki koruze. V nevarnosti je bila vsa vas, vendar je siloviti naliv med požarom rešil vas katastrofe. Prihiti so vaščani z obeh Dobrav na pomoč, kakor tudi orožništvo.

Ognjegasci z Višnje gore so prihiteli z motorko pol ure po izbruhu ognja. Pogasili so še tleče ostanke krme. Škode ima gospodar 29,000 Din, zavarovan pa je bil za 6500 Din.

Češnjice pri Trebelnem, 3. oktobra. Danes se je zagrnilo nebo s težkimi oblaki. Švigale so strele, grom je udarjal ob gosti. Strela je vžgala hlev in gostilno Janeza Barbota, posestnika v Češnjicah. Poleg te nesreče je strela ubila tudi vola v hlevu. Gospodar je lani pokril in popravil streho na gostilni, letos ga je pa zadel ta huda nesreča. Zavarovalnica je nezadovoljna.

Mila sodba. 21 letna žena mlinarskega pomočnika in posestnika iz gornjerdvonske okolice je vedela, da ima moč ljubavno razmerje z brhko domačo dekle. Nekega večera se je skril v čebelnjak, kjer sta se oba sestajala. Prisilila je tam kajakačo služkinjo, da se je stisnila v temen kot, sama pa je legla na posteljo. Ko je stopil mož v čebelnjak in legel na posteljo k dozdnevni ljubici, se je žena odločila za krepko kaznen. V hipu je potegnila ostro nabrušeno britve in 29 letni mož je prenehal biti mož. Zdal se je morala žena zagovarjati pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Dejanje je med jokom v celoti priznala. Ker pa ji je mož odpustil, je sodišče to upoštevalo in izreklo pravilo: mesec dni zapora, pogojno na dve leti.

Smrt v gozdu. Dne 5. okt. je šla Marija Blatnik, vdova in posestnica v Klečeti št. 12, pri šmihelu občina Žužemberk obiskat svojo hčer, ki je omožena na Plešivici. V mraku se je vračala sama domov. Pot iz Plešivice pelje skozi gozd kakor pol ure daleč. Žena je zgrešila pot in zašla v goščo, kjer je omagala. Po dolgem iskanju so jo našli mrtvo.

V Ljubljani je umrla v 83. letu starosti ga. Marija Breskvar, posestnica. —Primož Šimenc. Po dolgi in mučni bolezni je umrl v Kamniku, v visoki starosti 78 let, Primož Šimenc, posestnik v Novem trgu št. 4. Malokdo je bil toliko krstni in birmanski boter kot rajni Primož Šimenc. Pokopali so ga ob veliki udeležbi občinstva na pokopališču na žalah.

Dekle utopil v dnu morja. Mladi Marko iz Vrbovske na Hvaru je imel ljubavno razmerje z 22 letno Maro Beretič. Med tem časom je on začel razmerje zopet z drugo, in hotel prvo pustiti.

V petek 30. septembra se odpravi Mara zvečer ob 8 iz vasi h kapelici sv. Petra, češ, da jo kliče Marko na pogovor. Ona je bila z ene strani vsa vesela, češ, da jo menda kliče Marko, da bodo zapisali oči; a z druge strani je bila zopet žalostna, češ: "Saj me je klical že tri večere, pa me je vedno prevaral, da ni prišel, pa me bo še nočjo prevaral."

Ali to pot je ni prevaral. Ker Mare ni bilo od nikoder več domov, so jo povsod iskali cele tri dni. A Markota, njegovo novo izvoljenko in še dva druga fanta so zaprli, ker so takoj sumili, da so Maro ubili. In res so jo 4. oktobra s pomočjo morskega topalječa, katerega so v ta namen naročili iz Splita, izvele kakih 10 morskih vozlov od brega iz morske globočine. Imela je za vratom verigo, privezano na velik kamen in obešeno na mesarsko kljuko, katera je služila za sidro. Sedaj je brez vsakega dvoma, da jo je vrgel Marko v morje, ker je bila odeljana na čolnu daleč ven, a čoln ne bi sam prišel nazaj in se privezal, če bi bila skočila sama v morje. A na njegovo novo izvoljenko gre pa sum, da je sodelovala pri umoru, ker ima črnave na rokah. Zdravnica jo je pregleda-

la in konstatirala podkožne rane.

Ubogi starši ranjke so hudo nesrečni. Pred več leti so jim naenkrat utonili materini starši in brat. Prevrnili so se iz čolna. Pred nekoliko leti sta jim še dva majhna sina utonila zaporedoma vsako leto. A sedaj pa še najstrašnejše.

Roparski umor pri Novem Sadu. 64 letni ekonom Milan Sladič iz Bačkega Petrovca se je nedavno proti večeru z vozom napotil proti svojemu posestvu. Zadal na vozu je spal njegov 20 letni sluga Stevan Joža. Na pol poti se je sluga prebudil in vprašal gospodarja, če je še daleč do njiv. V tem trenutku pa sta skočila na voz dva maskirana človeka. Eden od njih je udaril Sladiča s srpom po glavi tako močno, da je bil na mestu mrtev. Sluga je po lastnem pripovedovanju pravočasno odskočil z voza in zbežal v koruzo. Zjutraj pa je prišel na orožniško postajo v Bačko Petrovo selo, kjer je povedal o dogodku. Konja sta se brez gospodarja sama vrnila domov.

Med službo božjo se je vdrl strop. V vasi Brestu v bližini Duge Rese na Hrvatskem je bilo nedavno običajno prošenje, h kateremu se je zbrala velika množica ljudi. Med službo božjo pa se je v cerkvi porušil del stropa. Nastala je velika panika in precej ljudi je dobilo lažje in težje poškodbe. Cerkevni zidovi, ki so bili že prej v zelo slabem stanju, so ob tej nesreči na več mestih počili.

(Lom nad Tržičem.) Žalosten dogodek, kakor ga pri nas dosedaj ni bilo, je pretresel našo župnijo. V petek, 30. septembra zvečer, so našli ustreljenega pri Pavševu Jožeta Megliča iz Sp. Loma. Zjutraj so ga prišli iskat orožniki iz Tržiča ter je moral z njimi na planino Javornik. Slo je za dokaz divjega lova, radi česar je imel fant že pred tedni opraviti z orožniki. Nihče fant ni videl, kdaj in kako je prišel v petek domov. Zaprl se je na pod in si pogljal krogljo skozi prsi. Bil je šele 22 let star, drugače delaven in trezen človek. Ko si je pa pred leti poškodoval pri drvarjenju hrbet, je čezdalje težje delal. Sedaj si je komaj kot pastir služil boren vsakdanji kruh. Gotovo ga je zelo mučilo vprašanje, kaj bo še zanjeprej. A moralo je biti vendar še kaj drugega, kar ga je zbežalo, da si je vzel življenje. — Fant je že tretji mrlič v eni in isti družini tekom pol leta. Aprila je naglo umrla njegova sestra 30 let stara, koncem julija se je s flobert puško do smrti ponesrečil njegov 27 letni brat Aleš. Ubogi starši!

Hudo neurje. Sodražica, 5. oktobra. Noč na 3. oktobra je bila usodna za naše prebivalstvo. Med gromom in treskom se je vsula debela toča, ki je uničila še vse ono, kar je po suši ostalo na poljih.

Voda je visoko prestopila bregove in začela razdirati, kar je dosegla. Odnašala je hlode, trgalca zemljo in vdiral se v hiše. V hišo posestnika Franceta Podlogarja v Žimarah je vdrla voda v prostore, kjer je spala družina Petra Požarja, ki se je komaj rešila. France Podlogar je imel izdraženo od cestne uprave nabavo gramoz. Vse leto se je trudil, sedaj pa ga mu je voda odnesla nad 200 kubičnih metrov. Podlogar trpi čez 10,000 Din škode.

Sam si je izkopal grob. Pri Rebrovski cerkvi v bližini Banja Luke na levi strani Vrbasa ima kamenolome posestnik Mujaga Poljak. Ta je v pondeljek popoldne (3. oktobra) najel delavca Mihalja Rozaka, naj mu izkopije kubični meter peska. Rozak je začel kopati ob treh popoldne. Delal je sam. Okrog 6 zvečer je prišel pogledat lastnik Poljak, če je delo gotovo. V kamenolomu pa ni bilo nikogar. Začel se je jeziti, misleč, da je Rozak kar na lepem pustil delo. Potem pa je opazil na pesku nje-

P. M. Lauman—Rand Bigot:

SKRIVNOSTNA SNOV

ROMAN

"Ker ljudje pravijo, da so to Kitajci, se nisem zanimal zanje: pričakujem vaših povelj."

Tako se je končalo kratko, a jasno poročilo.

"Osel," je vzkliknil Escander, "idijot!"

To je bilo vse: Escander ni nikoli izgubljal svojega časa. Stopil je takoj k Le Sauterju, se rezgovarjal z njim pol ure in odšel prav dobre volje.

"Dragi moj," je dejal Verdeauju, "odpotovala bova."

"Kam pa?" je vprašal Verdeau, ki je čakal note.

"Hočem vam pokazati katedralo v Bayeauxu. To je res krasna stavba."

Verdeau, ki se ni ničesar več čutil, je vzdihnil, spravil svoje note in dejal: "Pojdimo!"

"Vzemite popotno obleko, dajte perilo v kovček, vzemite revolver in dve žepni svetiljki. Jaz storim isto in čez pol ure odpotujeva."

Verdeau je odhitel in čez pol ure sta sedela oba v močeni limuzini, s katero sta prispela v Bayeux naslednje jutro, ko je bil ravno semenj. Lahko sta našla avto, ki je prihajal nakupovat in takoj sta spoznala, da to niso bili Kitajci, ampak Indijci, ki so bili oblečeni kot bi bili iz dobre hiše in so nosili čepice.

"Zvedeti morava, odkod prihajata ta dva možaka," je dejal Escander.

"Če so normandske branjevke take kot pariške, bomo to zvedeli v petih minutah."

Gledala sta od daleč in ko je veliki Indijec končal svoj nakup pri neki prodajalci, se ji je Verdeau približal. Čez trenutek se je vrnil k Escanderu:

"To so Kitajci, ki stanujejo v nekem gradu ob morju, v oni smeri... To je vse kar mi je mogla ženica povedati."

"Si bomo že pomagali," je dejal Escander. "Edino ena dobra cesta vodi v Port-en-Bressin; ravnokar sem si ogledal karto. Naprej! Pa hitro! Če človek koga zasleduje, je najbolje, da ga prehiti."

Escander je prav uganil. Nista se še vozila dobro uro počasi po cesti, ki je bila popolnoma ravna, ko je Verdeau, ki se je večkrat obračal, vzkliknil:

"So že za nami!"

Escander je začel voziti naglo, tako da so bili deleč pred drugim avtom do Port-en-Bressina. Tu se je ustavil pred trafikom, kupil škaflo smok in pustil skrivnostni avto mimo. Ko je bil že precej naprej, sta ga začela zasledovati. Tako so vozili skozi Saint-Laurent in Vierville-sur-Mer in indijski avto, kateremu sta sledila časnika.

Je nadaljeval svojo pot proti Grandcampu. Kmalu potem, ko so se vozili skozi Englesqueville, jo je avto, ki sta ga vodila Azi-jata, zevil na desno.

"Uf! Sedaj jih pa imava!" je vzkliknil Escander.

Ob devetih zvečer sta Escander in Verdeau zapustila hotel in javila posestniku, da je njiju namen prebiti noč v Grandcampu, da se pa vrneto naslednje jutro.

Ceste so bile zapuščene, bila je lepa noč, malo presvetla za Escandra, toda Verdeau mu je zatrjeval, da bo veter, ki je močvem stisnjena od silne množine peska. Truplo so prepeljali v bolnišnico, kjer so pri obdukciji ugotovili, da je nastopila smrt zaradi zadušenja.

V Koprivniku pri Litiji je umrla v 83. letu gospa Marija Repovš.

Na Virju pri Smledniku je po hudi bolezni mirno v Gospodu zaspal g. Franc Bukovec, posestnik in zaslužni član nadzorstva Hranilnice in posojilnice v Smledniku.

Vendar je pa vozil z nepremeno hitrostjo po glavni cesti naprej in se ustavil na malem kolodvoru Saint Etienne-du-Mont.

Tu sta izpraševala uradnika lokalne železnice, od katerega sta zvedela sledeče:

Še pred dobrimi letom je silno bogat tujec kupil starodavni grad Hoc, ki stoji na koncu strmega brega ob morju, na zapadu od Grandcampu. Ta možak da menda proučuje morje. Velik učenjak je s precejšnjim številom služabnikov, ki jih pa nihče še ni videl.

Escander si je zadovoljno mel roke, ko sta se vračala v vas. Dejal je Verdeauju:

"Danes napraviva nočen pohod!"

"Jaz se prav rad sprehajam ponoči," mu je odvrnil Verdeau.

Ustavila sta se s svojo limuzino v hotelu in najela sobo. Javila sta se kot fotografa, ki imata nalog, posneti najlepše točke pokrajine. Ta bajka jim je omogočala možnost zelo svobodnega kretanja.

Najedla sta se dobro, ker sta vedela, da bosta imela mnogo težav premagati in mirno sta dejala posestniku hotela, da bosta šla v Port-en-Bressin fotografirati in se peljala z ribiškim čolnom na izprehod po morju, da pa obdržita svojo sobo.

Nato sta točno proučila zemljepisno karto in napisala dolgo pismo Le Sauterju. Potem sta se pa napravila v bližino grada Hoca. Da odvrneta vsako sumnjo, sta sklenila približati se gradu z morske strani. Lazila sta preko visoke skale in čeri skalnatega obrežja mimo velikih temnih jam. Slednjič sta zapazila deset metrov od morja nad peščeno obalo v skalo vsekan stopnišče, ki je vodilo navzgor. Da je človek prišel do prvih stopnic, se je moral držati za vrvi, ki je bila napeljana navzgor in utikati noge v luknje, ki so jih menda napravili ribiči.

Ko sta prišla do vrha, je stal grad kakih petdeset metrov od njih, bil je velika masa iz rezane gora kamna, stal je na visoki skali in za njim so se dvigali hlevi in gospodarska poslopja in menda bivališča za služinčad.

"Čudno," je dejal Verdeau, "da terasa nima nobene ograje, izgleda kot pristajališče za zrakoplove."

Scander ga je zelo začudeno pogledal.

Oba moža sta šla do zida in Escander je s pomočjo svojega tovariša za trenutek pogledal preko njega, bal se je namreč, da bi ga zapazili.

"Vse to," je dejal Verdeauju, "izgleda zelo čudno, kar je ostalo od starega gradu, je občudovanja vredno, kar so pa dozidali, je zgrajeno na nerazumljiv način za čisto gotove svrhe. Čudno, res čudno... Vrnila se bova danes ponoči..."

Pogledal je svojega tovariša, kateremu se je odločno bliskala iz oči. Ta mu je dejal:

"Upam, da bova mogla jutri povabiti gospodično Lauriere na izborno kosilo."

"Če bi se le to uresničilo!" mu je odvrnil Escander in ga potipal po rami.

Nočni napad. Ob devetih zvečer sta Escander in Verdeau zapustila hotel in javila posestniku, da je njiju namen prebiti noč v Grandcampu, da se pa vrneto naslednje jutro.

Ceste so bile zapuščene, bila je lepa noč, malo presvetla za Escandra, toda Verdeau mu je zatrjeval, da bo veter, ki je močvem stisnjena od silne množine peska. Truplo so prepeljali v bolnišnico, kjer so pri obdukciji ugotovili, da je nastopila smrt zaradi zadušenja.

V Koprivniku pri Litiji je umrla v 83. letu gospa Marija Repovš.

Na Virju pri Smledniku je po hudi bolezni mirno v Gospodu zaspal g. Franc Bukovec, posestnik in zaslužni član nadzorstva Hranilnice in posojilnice v Smledniku.

šum. Ravno tu so pa prišli obnemaki, kot je bil oznanil Verdeau, in zakrili mesec. Čakala sta pet minut, ki so se jima zdale cela večnost. Nista se ganila in zadrževala sta sapo.

Slednjič je posvetil žarek med dvema oblakoma in jima pokazal mirnega konja, ki je bil na trati privezan ob kol in se vrtel okoli njega.

"Prebедasto!" je dejal Verdeau.

Ko sta prišla do zida, sta ga skrbno ogledovali in si izbrala mesto, ki ga je zakrivala senca velikega drevesa. Escander je s pomočjo Verdeauja naglo splezal na vrh zida, kjer se je vlel. Nato se je sklonil, stegnil obe roke proti svojemu tovarišu, ki je bil tudi zelo spreten, a lažji in bil takoj vrh zida poleg njega. Skoraj nemogoče je bilo, ju zapaziti v temi.

"In sedaj?" je vprašal Verdeau.

"Sedaj, dragi moj, bom šel na ogled, vi pa boste ostali tukaj. To sicer ni preveč udoben položaj, a trajal ne bo predolgo. Če nas enega ali drugega zasačijo, mora ostati eden, da nadaljuje započeto delo. Na vsak način je potrebno, da eden izmed naju ohrani svojo svobodo in ne stori ničesar, da osvobodi drugega. Ali ste dobro razumeli?"

"Da."

"Prav. Odhajam torej, kot sem vam dejal, na ogled. Če začujete šum boja ali krič — kajti kričal bom če me bodo vjele — skočite z zida, tecite naravnost v Saint Laurent, vzemite voz, in hajd v Pariz."

"Dobro."

Tu se je pustil Escander pasti na mehka tla na drugi strani zida.

Vreme se je spremenilo, nevihta se je bližala. Težki oblaki so pokrivali nebo. Escander je skrit v senci čakal, da se mesec zasenči. V njegovem svitu je mogel za minuto pregledovati okolico gradu. Zapazil je stezo, ki je vodila do nekih vrat, kolikor je mogel spoznati. Sklenil je iti po tej poti do gradu. Ko se je mesec skril za oblake in je zavladala tema, je teklen po prstih po stezi do poslopja, se stisnil k njemu in zadrževal sapo, da bi bolje čul kak ropot.

Vse je bilo mirno. Toda kaj sedaj?

Ali naj si ogleda okolico? Menil je, da to ni glavna stvar. Ali naj skuša priti v grad? Dž, toda kako?

Stvar, ki je najprej ni zapazil, je vzbudila njegovo zanimanje. Senca, v kateri se je skrival, je bila zaporedoma bolj ali manj svetla. Prihajala je od drevesa, ki se je kakih trideset korakov na desni od njega zibalo v vetru in bilo deset ali dvajset metrov visoko.

"To je pa res izborna opazovališče," si je mislil časnika. "Splezal bom nanj in imel lep razgled na vse strani."

Spet je zakril oblak luno. Escander je teklen k drevesu in je spretno splezal nanj do prvih vej.

Res je bilo to izborna opazovališče in kot nalašč zanj, toda prenizko, zato je plezal naprej do vrha.

"Izvrstno," si je idjal, "tu človek sedi kot doma. Terasa, ki je poleg grada, je res lepa. Vraga, čemu jim pač služi?"

Njegovo razmišljanje je nenadoma prekinil naravnost neverjeten dogodek. Escander kar ni mogel verjeti svojim očem.

Del cementirane terase, ki je pokrivala ves grad, je poniknil za kakih trideset centimetrov, potem pa se je tiho premaknil na desno: prikazala se je velika temna odprtina in Escander je natančno začul šum, ki ga dela električno dvigalo.

Nato je završelo vrtenje zračnega propelerja in v mesečnem svitu je opazil kovinast stroj, ki se je blestel pod svetlikanjem napik stokečega vijaka, ki se je začel silno naglo v temnem nebu. Široka ploskev pa se ga je bilo na 30 metrov že komaj čuti. Nato se je stroj dvignil skoraj

navpično in izginil naglo v temnem nebu. Široka ploskev pa se je spet premaknila nazaj na svoje staro mesto in nihče ne bi nato mogel slutiti, da se da premikati kot gledališki oder v slučaju če odhaja ali prihaja skrivnostni letalni stroj.

Veselje, ki ga je časnika povzročalo to odkritje, je bilo nizmerno.

"Imam jih! Imam jih!" je hotel zaklicati; toda grizel si je ustnice do krvi in ostal minuto nepremično na svojem mestu na vrhu drevesa, dokler se ni obvladal.

(Dalje prihodnjič)

DNEVNE VESTI

Elizabeth Morrow, sestra Mrs. Lindbergh, se poroči

New York, 1. novembra. Tu se naznanja, da se je zaročila Elizabeth Morrow, ki je sestra Anne Morrow, poročene Lindbergh. Poročila se bo z nekim odličnim Angležem. Elizabeth Morrow je najlepša med hčerkami Morrow družine.

V tem mestu je Thomas prvi pri volivcih

New York, 1. novembra. Študenti City College v tem mestu so glasovali glede predsedniških kandidatov. Thomas je dobil 639 glasov, Roosevelt 354, in Hoover je bil tretji s samo 171 glasovi.

Devet bank je zopet odprlo vrata

Boise, Idaho, 1. novembra. Tre First National Bank of Idaho je danes odprla vrata, zaeno z osmimi drugimi bankami, ki so bile zaprte več mesecev. S tem je zopet pripravljena \$10,000,000 kredita vložnikom.

Pšenica je skoro brez vsake cene

Chicago, 1. novembra. Cene pšenice so na tukajšnji tržnici zopet padle tako nizko kot še nikdar prej. Cena pšenice je danes 42 centov bušel. Nova argentinska pšenica, ki je prišla na trg, je vzrok, da je ameriška pšenica ponovno padla.

Nezaslišano! Mož v Ameriki utonil v vinu!

San Francisco, 1. novembra. John Dargi, iz Daly City, je danes utonil v velikem sodu za vino. Bil je mrtev predno je prišla pomoč.

* 2000 policistov je stražilo predsednika Hooverja, ko je govoril v New Yorku.

MALI OGLASI

Mlada Slovenka

želi dobiti službo, sposobna za vsa hišna opravila. Za naslov se pozve v uradu tega lista.

(259)

Dvoje stanovanj

se odda, eno sedem sob, za \$25, drugo pa tri sobe in trgovina. Oddajo se tudi štiri sobe za \$13. Vprašajte na 871 E. 67th St.

(257)

Soba

se da v najem, s hrano ali brez. Vprašajte na 15005 Westropp Ave., zgorej.

(262)

Stanovanje

se odda, 5 sob, kopališče, fur-nez, vse ugodnosti. Vprašajte na 1048 E. 74th St.

(259)

Čedna front soba

se odda poštenemu fantu, s hrano ali brez; jako poceni. Vprašajte na 6421 Varian Ave. (med St. Clair in Superior.) (W. 257)

Stanovanje

se da v najem jako poceni. Tri čedne sobe zgorej, kopališče, podstrešje za sušenje obleke, klet za pranje in posebna klet za sadje. Vse na novo predelano in samo za sebe. Tudi garaža se dobi, ako jo hočete. Vprašajte na 6207 Carl Ave.

(Oct.28.31.Nov.2.)

